

Mollisfossen. Foto: P. Bøe.

OBJEKT NR. 191

REISAVASSDRAGET/RAISÆDNO

Fylker: Troms, Finnmark

Kommuner: Nordreisa, Kvænangen, Kåfjord,

Kautokeino og Lapin Lääni i Finland

Nedbørfelt: 2516 km² (10 km² i Finland)

Skoggrense: 400—600 m o. h. Areal under denne: Ca. 15 %

Middelvannføring: 96 m³/s

Laveste-høyeste punkt: 0—1365 m o. h.

Marin grense: 85—90 m o. h.

Kraftpotensial: 577 GWh

Naturgeografiske regioner: 36d, 44b

Vassdragsbeskrivelse

Reisavassdraget har sitt utspring i de vestligste delene av Finnmarksvidda og renner i nordvestlig retning til utløpet ved Storslett i Reisafjorden.

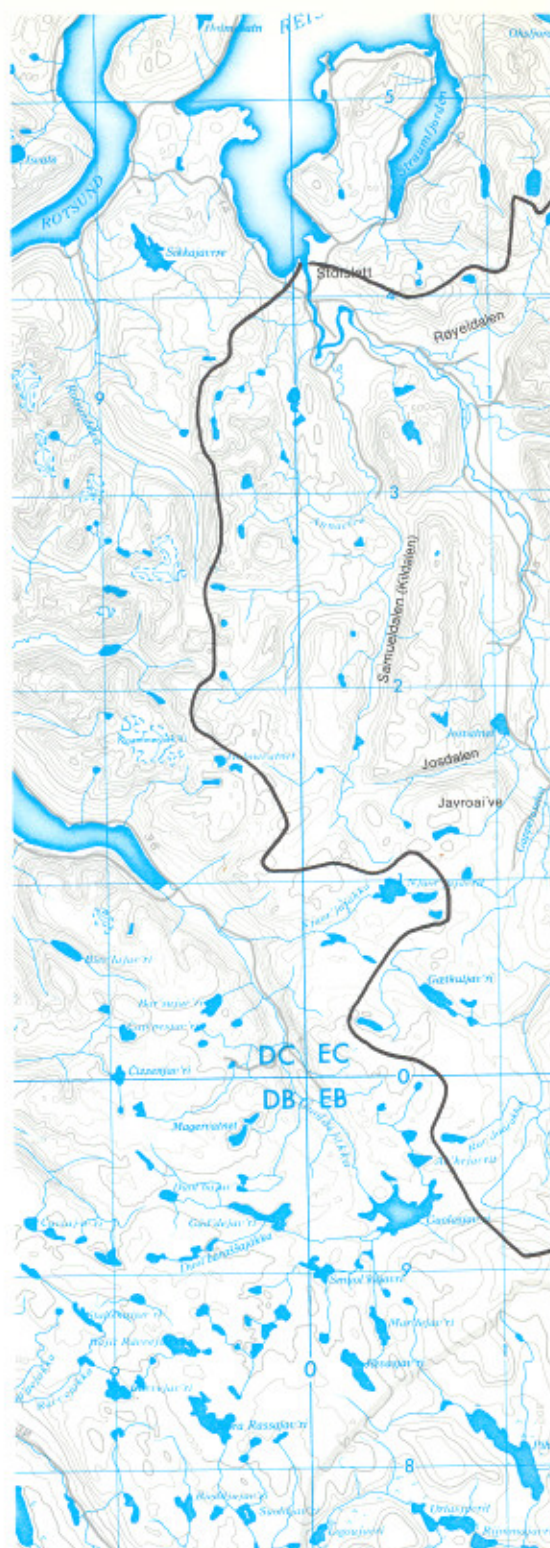
Njallajåkka er forlengelsen av Reisaelva ovenfor Imofossen. Avstanden fra Njallajåkka kilder i Saitejav'ri (503 m o. h.) til elveutløpet på Storslett er 120 km. Store sidevassdrag er Gæt'kejåkka, Carajåkka (Sar-elva), Mållesjåkka, Puntaelva og elvene gjennom Josdalen og Samueldalen (Kildalen). De

største vatna er Raisjav'ri 5,1 km², Stuora Mållesjav'ri, som er regulert, 2,3 km², Saitejav'ri 2,3 km², Carajav'ri 1,8 km² og Gæt'kujav'ri 1 km². De øvrige vatna er mindre enn 0,8 km². Det totale arealet for sjøer over 0,5 km² er 18,4 km².

Klimaet er suboseanisk ved fjorden og kontinentalt i indre strøk. Årsnedbøren på Storslett (4 m o. h.) er 573 mm og ved Puntastilla (98 m o. h.) 45 km fra utløpet 350 mm. De indre strøk har trolig enda mindre årsnedbør. Årsnedbøren ved Kautokeino, like sørøst for feltet er 317 mm. Middelttemperaturen for året er 1,9° C på Storslett.

Berggrunnen består i nedre deler (nedenfor Josvatn) hovedsakelig av sterkt omvandlete kambrosiluriske bergarter, i midtre deler (Josvatn-Nedrefoss) av eokambriske gneisbergarter og i øvre deler av grunnfjells-gneisbergarter.

Hoveddalen har bratte lier som går over i høye, steile fjellsider. Mellom Bilty og Imofossen danner dalen en canyon. Også Josdalen, Puntadalen og Raisædno er canyoner. Dalen stiger lite opp til Nedrefoss. Mellom Storslett og Bilty er dalbunnen 3—4 km bred, mens den ovenfor smalner av til elvesletter som stort sett er smalere enn 200—300 m. Ovenfor Imofossen har dalen (Njallaav'zi) V-form og dalbunnen er så trang at den nesten er uframkommelig. I ytre deler (nord for Bilty) er Rei-

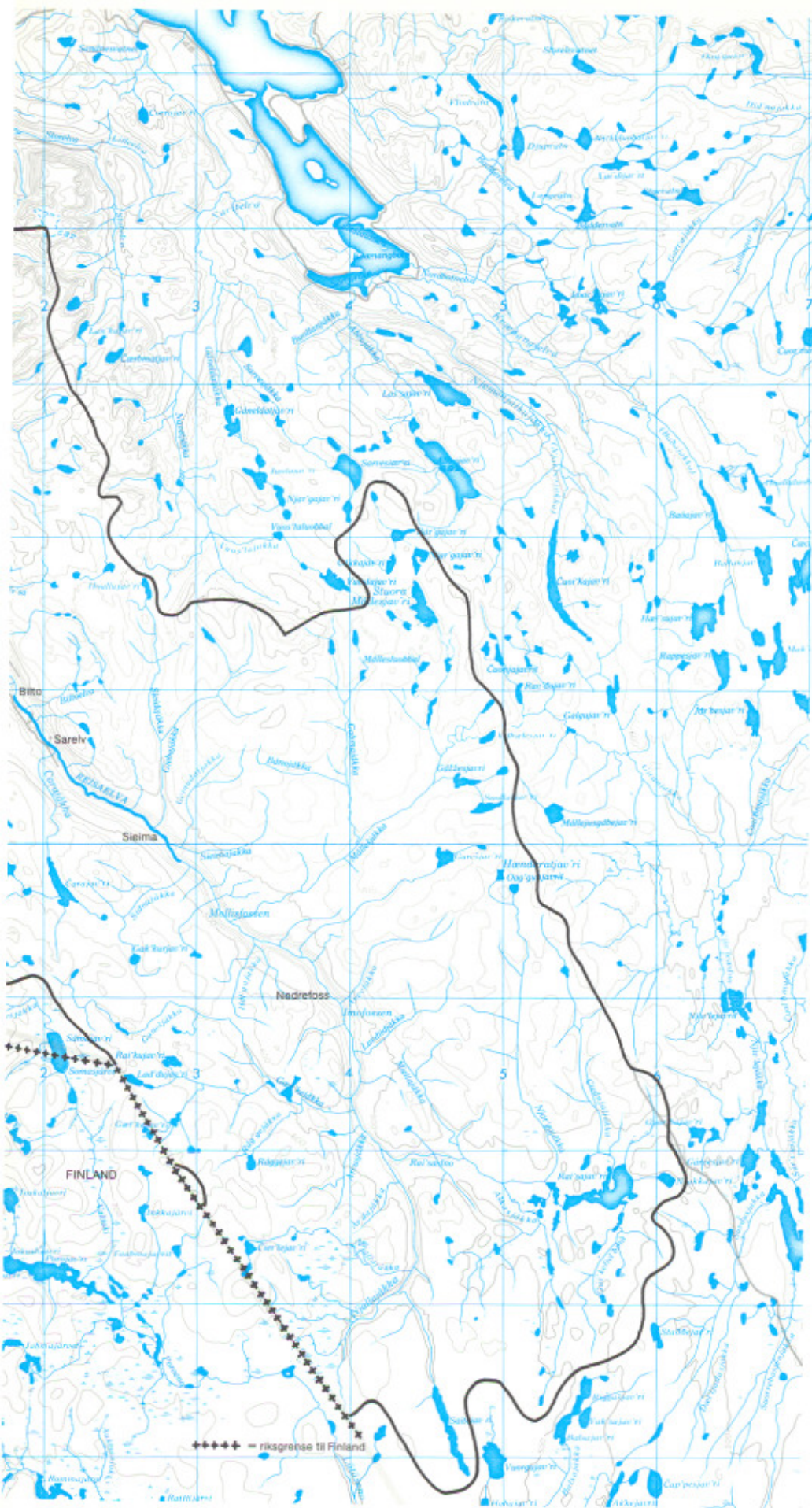

REISAVASSDRAGET/RAISÆDNO
M 1:250 000 – Forminsket 65 %
Ref. serie 1501, blad Nordreisa

NOU 1983: 42
Naturfaglige verdier og vassdragsvern

OBJEKT NR. 191

REISAVASSDRAGET/RAISÆDNO

Reisadalen. Foto: P. E. Faugli.

Reisaelvas utløp i Reisafjorden ved Storslett. Foto: P. Bøe.

sadalen omgitt av fjellområder med tinder som når høyere enn 1000 m o. h. De indre deler av hoveddalen grenser opp mot et videlandskap som helt i sør utgjør en del av Finnmarksvidda.

Hoveddalføret og de store sidedalene er svært skogrike. Bjørkeskog er den mest utbredte skogtypen, særlig i dalsidene og opp mot vidda og fjellet. I bunnen av Reisadalen er imidlertid rikere løvskogstyper og furuskog utbredt. Furuskogen preger landskapsbildet opp til Bildo, dalbunnen har her store områder med høyvokst furu. Mindre partier med furuskog vokser helt opp til Imo. Langs Reisaelva er frodig løvskog av gråor og selje utbredt. Foruten skog, vidde og fjell er våtmark vanlig i vassdraget, særlig i den sørøstlige delen hvor de største myrarealene ligger. Her finnes også de største innsjøene og et stort antall små myrtjern.

Utenfor Reisaelvas utløp ved Storslett har løsmassene, transportert av de mange, lange elvene, lagret seg opp til et stort fjæreområde som fyller bunnen av Reisafjorden fra Sørkjosen til Nordkjosbotn og dekker 7–8 km².

Det er bosatt 1700 personer i dalen fra Storslett til Sarelv. I dette området ligger det også store jordbruksområder med tilhørende veinett og omfattende skogsdrift. Fjellområdene og de sør-østlige deler av feltet benyttes mye til tamreindrift. Europavei 6 passerer Reisaelva på Storslett. Mellom denne og Bildo går riksvei 865. Det er fylkesvei både i Kildalen og Reisadalen. Ovenfor Sarelv er dalen veiløs. Mellom Sarelv og Raisjav'ri er det turiststi. Det er forøvrig en ganske omfattende elvebåttrafikk på Reisaelva opp til Nedrefoss.

Reisaelva nyttes som drikkevannskilde for endel av husstandene. Det er noe avrenning

fra jordbruksområdene til elva. Samueldalen er regulert for kraftproduksjon. Kildal kraftstasjon har en midlere årsproduksjon på 33 GWh. I tillegg er Stuora Mållesjav'ri senket 5 m og overført østover til Abbujaikka i Kvæningen.

Geofag

Reisaelvas nordøst-orienterte hoveddalføre løper på tvers av bergartenes hovedstrøkretning, og 3 hovedenheter innen berggrunnen er dermed gjennomskåret: grunnfjell nederst, over det Dividalgruppen (Hyolithussonen) og øverst kaledonsk skjøvne dekker.

Grunnfjellets hovedutbredelse er i sør. I nord ved Reisaelvas utløp er det et lite grunnfjellsvindu. Dominerende bergarter er rødlig og grålige granittiske gneiser. Andre bergarter med en viss regional utbredelse er kvartsitt som stedvis er konglomeratisk, grønnsteiner og amfibolitt. Her er også innslag av omdannede sedimentære bergarter og sure vulkanitter.

Dividalgruppens kystnære marine sedimenter er 200 m mektig og er avsatt på en subkambrisk landoverflate. Gruppen, som krysser Reisadalen ved Nedrefossen, består av sandstein og leirskifer.

Nord for en omtrentlig linje Råggeoi'vi-Tiarta-Imofossen-Luovdit-Njar'gavarri består berggrunnen av skyvedekksbergarter som ligger oppå bergarter av Dividalgruppen. Berggrunnen er kompleks med flere skyvedekker, en rekke forkastninger og en hyppig veksling mellom ulike bergartsenheter. Skyvedekkene deles i to hovedenheter. Øverst ligger det svært sammensatte Reisadekket, nederst ligger Tiertadekket som er blottlagt

sørøst i feltet. Vanlige bergarter er skifre, kvartsitter og amfibolitter.

Landformene i grunnfjellsområdet er en kupert fjellvidde 450—600 m o. h. Reisaelva og Njallaajákka har skåret seg 100—200 m ned under viddenivået. Denne overflata heller svakt mot nord. Mer enn 90 % av arealet er dekket av kvartære avsetninger, i første rekke bunnmorene av til dels stor mektighet.

Dividalsgruppen danner stedvis en brattkant (glintrandene) som markerer overgangen fra grunnfjellsvidda i øst til et høyereliggende vidde/platålandskap i nord og nordvest.

Reisadekkets mange forkastninger og skyvegrensener gir opphav til en rekke daler og brattkanter, mens bergartenes vekslende hardhet gir et skarpt relieff og vekslende topografi.

Reisadalen er skåret ned i en landoverflate som skrånar i sørøstlig retning fra en høydeakse som ligger nær fjordbunnene. Sørøst for en sone Gætkutjav'ri-Gapperus-Gærmesjåkka ligger viddelandskapet på begge sider av dalen mellom 600 og 1000 m o.h. Nordover blir dalen bredere og får et klart breerodert U-formet tverrsnitt. Elvene har skåret seg V-formete løp i den ellers jevne overflata. En rekke av disse tilløpselver har retninger som tyder på at dreneringen fra det nåværende Reisavassdragets nedbørfelt gikk til Østersjøen.

Som følge av landhevning og fjorddannelse er dalen blitt skåret tilbake gjennom det gamle vannskilleområdet, tilløpselvene er fanget inn og dreneringen snudd. Elveløpsmønster og dalformer har gitt grunnlag for rekonstruksjon av en rekke stadier i dalutviklingen. Markert er hengende sidedaler, med bl. a. Mollefossen, og det store trinnet i hoveddalen med Imofossen, der elven er i ferd med å grave tilpasningsgjel.

De indre delene av dalen der dalutviklingen er aktiv, har skarp kant mot fjellsidene, jevne dalsider og form bestemt av bergbygningen med bratt vegg øverst, der det foregår forvitring, og ur nedenfor. Under siste istids maksimum har hele feltet vært dekket av is. Da isen begynte å smelte tilbake, er det rimelig å anta at de høyeste toppene nær kysten først ble isfrie. Det har imidlertid ikke vært mulig å trekke opp noen sikre israndtrinn eldre enn hovedtrinnet fra Yngre Dryas (11 000—10 000 år før nå).

Ved breframstøt i Yngre Dryas nådde isen litt utenfor Bakkebyfjorden i Reisaafjorden. Sidemorener fra denne perioden kan følges på begge sider av Reisadalen.

Fra Preboreal (10 000—9 000 år før nå) eller tidlig Borealtid (9 000—8 000 år før nå) er det spor etter tre israndtrinn i Reisadalen.

Njallaav'zi med Tierta i bakgrunnen. Foto: R. Hindrum.

Innenfor Bergskogen-Sappen er det ikke tegn til ytterligere breframstøt eller stans i tilbakesmeltingen. Sporene etter den isdirigerte dreneringen er derimot dominerende i landskapet.

Store mengder smeltevann ble styrt ut Reisadalen fra Nord-Finland og de vestlige deler av Finnmarksvidda.

Innenfor nedbørfeltet er det flere delområder av spesiell kvartærgeologisk verdi, de viktigste er:

- Hoakkanjav'ri-området, rikt på klare og tydelige former som vitner om intense prosesser i en fase av innlandsisens nedsmelting.
- Røyeldalen med karakterliknende former dannet av sjokkbølger fra gjentatte snøskred som følger bestemte baner i en bratt fjellside.
- Imofossen hvor en canyon er skåret ned i grunnfjellet.
- Bieddjuvag'gi-Coal'gmevag'i-området, som byr på erosjon og avsetninger forårsaket av breelver.
- Moskodalen, med resente skråningsprosesser og former.

Reisaelva eroderer aktivt i berggrunnen. Nedenfor Imofossen har den meget slakt fall med elveslette og steinbanker i løpet og aktiv

transport av steinmateriale. Mot utløpet går løpet i flotte meandere. Et større delta er bygd opp i fjorden av det tilførte materialet.

Vassdraget er velegnet for erosjons- og materialtransportstudier. Vannsystemet er nær urørt av tekniske inngrep.

Innen vassdragets store nedbørfelt finnes en rekke aktive prosesser i naturlig miljø. Fluvialt har vassdraget derfor meget høy verdi som referansevassdrag.

Feltet har en stor rikdom av kvartære former og avsetninger, og en rekke områder har spesiell interesse både for pedagogiske og forskningsmessige formål.

Reisavassdraget er klassisk når det gjelder rekonstruksjon av relieffutvikling, spesielt av dalsystemene på den skandinaviske halvøy. Vassdraget viser aktive daldannelsesprosesser, daldannelsens forhold til utviklingen av landoverflaten ellers (den paleiske overflaten) og til tertiær-kvartær heving av landblokken.

Reisavassdraget har mange likhetspunkter med det østenforliggende Altavassdraget.

Vassdraget er typisk for elver som starter langt inne på vidda og som skjærer seg gjennom høyere fjellpartier på vei ut mot kysten i Troms/Finnmark.

Alt i alt er vassdragets geofaglige verneverdi meget høy.

Botanikk

Flora og vegetasjon i nedbørfeltet er meget rik og variert. Dette skyldes både gradienten fra sur til kalkrik berggrunn og et til dels gunstig og variert klima. I nordvest er vegetasjonen svakt oseanisk påvirket, mens den i indre, sørlige områder viser markerte kontinentale trekk. Alle vegetasjonssoner fra lavlandet til høgfjellet er representert.

Skoggrensa går ved 350 m o. h. nær utløpet og opptil 600 m o. h. innerst i Njallaav'zi. Furuskogsgrensa går ved ca. 250 m o. h. Skog dekker ca. 15 % av arealet. Bjørkeskog er viktigste skogtype. Gråorskog er utbredt i nedre del og furuskog i midtre del.

Kreklingbjørkeskog og blåbær-skrubbær-bjørkeskog dekker størst areal. Kreklingtypen er utbredt på vidda og nær skoggrensa, blåbærtypen mest i dalsidene. Frodig høgstaudebjørkeskog vokser på løsmasser langs elva i store deler av dalen og i de fuktigste delene av dalsidene. Lågurthjørkeskog er utbredt langs elva og i dalsidene. Mjølbedominerte områder finnes i tørre, solvarme fjellsider lengst inn i området.

Blandingsskog med bjørk, furu, andre treslag og mye eier forekommer i fjellsider med forvittrings- og skredmateriale. Innslag av

rogn, osp, silkeselje og vier øker innover i dalen. Godt utviklete ospebestander er vanlig opp til Nedrefoss.

Furuskog vokser på de tørreste avsetningene i dalsider eller på grunnlendt granitt. Furuskogen er nokså sammenhengende opp til Sieima (ca. 7 km²), spredte bestander går helt til Imo (70 km fra utløpet).

Storvokst og frodig gråorskog, som stedvis er beitepåvirket, vokser langs elva 4—5 km oppover i løpet, stedvis også lenger inn i dalen. Hegg og vier kan inngå i tresjiktet. Villrips og bringebær er hyppig i busksjiktet opp til Nedrefoss, og vier inngår. Vierskog med høgstaude finnes i Njallaav'zi nær elva.

Heivegetasjon dekker størsteparten av nedbørfeltet. De lavalpine heitypene varierer sterkt fra kyst til innland. Nærmest kysten dominerer ofte fjellkrekling og endel lavvokst dvergbjørk. Fuktigere heityper kan være graskledde med noe innslag av vier. Lengst inne på overgangen mot vidda blir krattvegetasjon ofte dominerende. Store områder er dekket av høyvokst dvergbjørk, lokalt betegnet skieri. Fuktige heier har et kraftig utviklet «gråvier»-kratt, mest av lappvier og sølvvier.

Vegetasjonen i mellom- og høyalpint belte er også ulik fra kyst til innland. Nærmest kysten er snømengdene størst og fjellene høyest. Blokkmarker og snøleier dekker store områder. Snøleier er mindre utbredt innover i vassdraget der terrenget er slakere og nedbøren mindre. Lettforvitrelige kalkbergarter gjør at snøleiene, grasheiene og rabbene i ytre del blir svært artsrike, med innslag av mange sjeldne fjellplanter. Kantlyngheier kan her dekke store områder, lokalt kan lapprose være ganske vanlig. Kreklinghei og rabbesivhei dominerer i grunnfjellsområdet innenfor Nedrefoss.

Totalt myrareal er relativt lite i forhold til hele nedbørfeltet. Men myrområder dekker store områder på vidda i sør, bl. a. i Raisvuob'mi- og Saitejav'ri-området. Fattige og middelsrike myrer er vanligst; rike bakkemyrer opptreer innimellom. Palsmyrer med nedsmeltningsdammer er interessante i seg selv og har spesiell flora og vegetasjon bl. a. med brannull. En stor forekomst av den østlige arten myrsildre er registrert. Avsnøringer av gamle elveløp kan ha frodig starrvegetasjon.

I elveløpet er det mange grusbanker og elveøyre og løpet skifter ofte. Forekomst av svært godt utviklete klåvedkratt og av kvieinhave på øyrene er av spesiell verdi. Ved utløpet er det store ishavstarr-enger av regional verneverdi.

Vegetasjonen er påvirket av jordbruk i nedre del, til 55 km oppover dalen. Reindrift

påvirker også noe, men totalt sett er vegetasjonen lite kulturpåvirket.

Karplantefloraen omfatter 525 arter. Av Skandinaviens ca. 230 fjellplanter er 193 registrert i Reisa. Mange av artene er sjeldne. Kveinhavre er i Norge bare kjent ved Reisavassdraget. Flere av artene har bare 1—5 lokaliteter utenom Nordreisa. Spesielt mange sentriske arter er til stede. Av i alt 29 strengt bisentriske arter i Skandinavia er det registrert 27. Tar vi med svakt bisentriske arter øker antallet til 42, men andelen er uendret. Av ca. 35 nordlig unisentriske arter, er 19 registrert innen nedbørfeltet. Det ser ut til at mange av de minst utbredte og mest særmerkete fjellplantene i Nord-Norge har en spesiell konsentrasjon innen Reisaelvas nedbørfelt. Mange av fjellplantene tilhører et arktisk element.

Innlandsklima og relativt høy sommertemperatur i området gjør at nokså mange sørlige og sørøstlige arter har nordgrense i området. Av i alt ca. 135 østlige og nordøstlige arter her til lands er det funnet 74 representanter i vassdraget. 60 kulturbetingete arter er registrert.

En kombinasjon av geografisk og gunstig berggrunn gjør at flere plantegeografiske floraelementer møtes i området: arktiske arter, østlige arter, nordlige og sørlige strandplanter.

De botanisk mest verdifulle områdene er: Fjell med artsrik kalkflora, som bl. a. Jav'reoaivit-massivet (naturreservat), Røyeldalen i nordøst med fjellene Av'ko og Bal'gesoai'vi. Dessuten må nevnes Snøfonnfjellet vest for utløpet og Jypyrä (Båtefjellet) øst for utløpet. Rik flora og vegetasjon er det også i Puntavassdraget med sidevassdraget Gæt'kujavri og i et område Gæt'kevuobmi (Ah'mavuobmi) nær finsk grense i sørvest. Njalla-av'zi-området har spesielle vegetasjonsgrader i trange kløfter, går'saer. Raisvuob'mis sørlige del har palsmyrer og varierte myrtyper.

Reisavassdraget utmerker seg ved sitt store botaniske mangfold. Alle typiske arter og vegetasjonstyper for regionene 36d og 44b er tilstede, og i tillegg finnes mange sjeldne arter og vegetasjonstyper som gjør feltet av unik botanisk verdi.

Fugleliv

Skogområdene varierer sterkt fra nedre til øvre deler av vassdraget. Langs hovedelva opp til Imofossen finnes frodige løvskogsområder med et tildels meget artsrikt fugleliv. Tettheten er her stedvis høy. Nedenfor Sarelv utgjør furuskogen en vesentlig del av

skogarealet. I disse skogområdene er fuglelivet både artsfattig og har liten tetthet, men endel arter finnes bare her (som f. eks. fuglekonge og furukorsnebb), og furuskogen er derfor med på å øke artsrikdommen i dalføret. Hønsehauk, som er fåtallig i Nord-Norge, er en vanlig hekkefugl i furuskogen.

Ovenfor Imofossen er det mest fjellbjørkeskog. Artsantallet er betraktelig lavere enn i de frodige løvskogstypene. Tettheten er varierende og tildels ganske høy.

I den sørøstlige delen av vassdraget ligger store våtmarksarealer som er rike på småvatn og myrområder. Her ligger de to største vatna i vassdraget, Raisjav'ri og Saitejav'ri. Særlig Raisjav'ri og småvatna nær dette er hekke- og mytelokalitet for en artsrik andefuglfauna: i alt ble 13 arter observert. Endel av myrområdene nær fylkesgrensa til Finnmark har mange hekkende vadefuglarter og ialt 12 arter er påvist i hekkesesongen. Disse områdene må betraktes som rike, om enn små, fuglelokaliteter. I de øvrige deler av vassdraget ligger vatna mer spredt og i et landskap med mindre vegetasjon. Få av disse områdene er besøkt under prosjektets arbeid.

Utenfor utløpet ligger ei 7—8 km² stor sandfjære. En rekke vadefuglarter (i alt 19 registrerte) raster her under vår- og høsttrekket, småvadere til dels i store flokker. I sommerhalvåret er området også beiteplass for mengder fiskeender, måker og terner. En stor del av fiskeendene trekker opp i Reisaelva ved flo sjø. Området benyttes også som beiteplass for mange ender under vår- og høsttrekk.

Dvergbjørk- og vierhei er særlig utbredt i de sørlige deler av vassdraget. Fuglelivet her er rikt. På øst- og vestsiden av dalføret er områdene stort sett karrigere; fuglelivet her er fattig, men karakteristisk for høyereliggende områder i Troms innland.

Reisavassdraget er trolig landets beste rovfuglområde (12 registrerte arter). De fleste artene som finnes her, hekker trolig innen nedbørfeltet. Det er også mange uglearter i området (7 arter).

De fleste av de kulturbundne fuglene som er vanlige i landsdelen, hekker i tilknytning til jordbruksområdene.

Det er i alt sett 137 fuglearter i vassdraget. 117 arter er observert under prosjektets arbeid, hvorav 80 % hekker eller antas å hekke i området.

Hele Reisavassdraget er av stor ornitologisk interesse. Fjæreområdet utenfor Storslett er blant de mest artsrike trekklokaliteter for våtmarksfugl i landsdelen. Vassdraget er hekkeområde for en svært mangfoldig fauna av

våtmarksfugl, rovfugl, ugler og spurvefugl. Her forekommer de fleste fuglesamfunn som er typiske for de forskjellige regionene i landsdelen. Dette sammen med vassdragets størrelse gjør at Reisa er et av de aller rikeste fugleområder i Nord-Norge og blant de rikeste i landet.

De nedre deler av dalen oppviser totalt sett større mangfold enn andre områder i Troms-regionen, men inneholder likevel store områder med et fugleliv som er typisk for denne. De sørøstlige deler av vassdraget representerer Finnmarksvidda.

Ferskvannsbiologi

Hovedvassdraget har et jevnt fall, kun brutt av enkelte fosser og strie stryk. De fleste sidevassdrag derimot går via en foss ned i hovedelva. Innsjøene som ligger på vidda, er grunne og vindeksponerte.

Materiale foreligger fra 13 vatn og tjern og 33 elvestasjoner. Det er store variasjoner i vannkvaliteten. Ledningsevnen er jevnt over lav, varierende fra 20—40, men med ekstremer fra 100 i Njallaav'zi til 10 i Sarelv. Kalsiumkonsentrasjonene følger i store trekk variasjonene i ledningsevnen med høye verdier i Njallaav'zi (12—14 mg Ca/) og lave verdier i Sarelv/Punta (1,2—2,8 mg Ca/l). pH verdiene ligger rundt nøytralt punktet 6,5—7,6 med høyeste verdier i Njallaav'zi.

Vanlige sommertemperaturer i vannet er 10—15° C, i indre deler kan den bli over 15° C. Temperatursjiktning er det bare i Josvatn. Vidde sjøene Raisjav'ri og Sai'tejav'ri er noe humusholdige.

Det er registrert 25 arter småkrepser i vassdraget, derav 14 arter vannlopper og 11 arter hoppekrepser. Tusenbeinkrepser og asellen finnes også i vassdraget. Innsjøene på Finnmarksvidda Raisjav'ri og Sai'tejav'ri har middels til store tettheter av krepsdyr, og artsantallet er høyt, mens tetthetene og artsutvalg er relativt lave i sjøene i Sarelv/Punta.

Det er middels til lave bunndyrtettheter i vatna både i strandsonen og på dypere vann (hhv. 20—500 dyr pr. prøve og 100—900 dyr pr. m²). De høyeste tetthetene finnes i Sai'tejav'ri. De fleste vatn har en bunndyrsammensetning som er vanlig for næringsfattige vatn. Fjærmygg og fåberstemark var de tallrikeste gruppene.

Bunndyrtetthetene i rennende vann er store med fra 200 til 1500 (gjennomsnittlig 600) dyr pr. prøve.

Det er store forskjeller i bunndyrsammensetningen, men gruppemangfoldet er vanligvis lavt, og 1—3 grupper dominerer faunaen. Døgnfluene er vanligvis tallrike, men fjærmygg er tallrikest i noen deler av vassdraget. I Reisaelva og noen sideelver er knott en viktig gruppe, mens snegl og muslinger er tallrike i noen sideelver i øvre deler av vassdraget.

Vassdraget har et rikt utvalg av både stein- og døgnfluarter med 22 og 19 arter. Alle artene er registrert i rennende vann, mens artsutvalget i vatna er lavere (14 arter til sammen). Størst artsutvalg er det i øvre deler av Reisaelva og i de sørligste områdene av vassdraget. I vassdraget er det registrert 8 arter som er mindre vanlige eller sjeldne i Troms—Finnmark. I tillegg forekommer 2 steinfluarter som bare finnes i Nord-Skandinavia.

Det er store variasjoner i vannkvalitet i Reisa. Artsutvalget, og tettheten av dyr i rennende vann, er høyt også i landsmålestokk. Det er store variasjoner i bunndyrsammensetningen i vassdraget. Totalt er habitatutvalget stort og det finnes ulike elvetyper, bl. a. store produktive skogselver, fjellelver og «vidde-elver», og mindre produktive fjellelver. Reisa vassdraget oppviser et ganske stort mangfold av innsjøtyper fra oligotrofe fjellvatn i Sarelv/Punta, oligotroft skogsvatn i Reisa dalen til mesotrofe og noe dystrofe viddevatn på Finnmarksvidda.

Nedre del av vassdraget er kulturpåvirket, men størstedelen er uberørt og egner seg som referansesystem.

Litteratur

- Hindrum, R. 1982. Fugle- og pattedyrfaunaen i Reisa vassdraget, Troms og Finnmark, Nord-Norge. *Tromura, Naturvitenskap nr. 37*, 64 s.
- Huru, H. 1980. Reisa vassdraget. Hydrografi og evertebratfauna i Reisa vassdraget, Nord-Troms, i 1978. *Tromura, Naturvitenskap nr. 11*, 79 s.
- Sollid, J. L. og Tolgensbakk, J. 1983. Reisa vassdraget s. 27—64 i Sollid, J. L. (red.) Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernedede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. *Kontaktutv. vassdragsreg., Univ. Oslo, Rapp. 55*, 200 s. + 14 plansjer.
- Sætra, H. 1983. Reisa vassdraget. Flora og vegetasjon i Reisa vassdraget i Troms. *Tromura, Naturvitenskap nr.*